

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

וארא צ-ש ושרץ היא צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנורך ובמשארותיך (שמות, ז, כח).

שרץ, ר-שץ. ועניינו של ש-צ מלשון שצף, שצ-ף, והוא תנועה מהירה. וכאשר זהו מצד הקלוקל זהו בחינת שמץ, שצ-מ. ומלשון השמצה. וכן שקץ, ק-שץ, כי נפשו של אדם קצה ממנו (ש-קץ), ויוצר תנועה מהירה של ריחוק. ובנפש תנועה מהירה זו נקראת שבץ (שמואל, כ, א, ט), ב-שץ. וגילוי תנועה זו כלפי חוץ נקראת שחץ, ח-שץ. וזהו הבלטת כח לחוץ בחוזק ובמהירות.

אולם מצד התיקון, היינו העמדת גבול לכל דבר לבלתי יתפרץ למה שאינו חלקו ומקומו, זהו בחינת משבצת, שצ-מבת. כי משבצות מהותם נתינת חלקים כל אחד במקומו, ויחדיו יוצרים תמונה שלמה. וזהו צורישדי (במדבר, ב, יב), ונחלק לבי' תיבות - צורי-שדי. צור מלשון חוזק ותוקף, ושדי

בלבביפדיה אברהם

בראשית, כה, ה – ואלה שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים. ואמרו (תנחומא, בהר, א) עקב אשר שמע אברהם בקולי. מהו עקב, אמר רשב"ל, בן ג' שנים הכיר אברהם לקב"ה מנין עקב, ע - שבעים, ק - מאה, ב - שנים, הרי קע"ב, וכל ימיו של אברהם קע"ה שנה, צא מהם ג' שנים שהיה קטן, הוי שלש שנים הכיר אברהם להקב"ה. ועיין נדרים (לב, ע"א). וב"ר (ויגש, צה, ג. ושם, סד, ד).

וכתב בפענח רז"א (בראשית, כו, ה) וז"ל, עקב אשר שמע אברהם בקולי - קע"ב תיבות יש בעשרת הדברות, וכולן שמר אברהם, ולכך (יש) עשר תיבות בפסוק הזה כנגד עשרת הדברות, עכ"ל. ובפרטות כתב בבית אלקים (שער היסודות, פרק לב) שבספרים בראשית שמות ובמדבר, יש בהם קע"ב מצות. בבראשית יש שלש מצות, בשמות קי"ב מצות, ובמדבר נ"ז מצות, עיי"ש שהוא כמנין עקב. ובספר ויקרא ודברים יש תמ"א מצות, כמנין אמת, והוא בבחינת תתן אמת ליעקב, והבן. ושורש יעקב באברהם, בקע"ב שנה שהכיר את בוראו. וכתב במאירת עינים (יתרו) וז"ל, י' של יעקב רמז לכל י' דברות, והנשאר שהוא עק"ב רמז למספר התיבות שבהם שהם קע"ב תיבות, עכ"ל. ובספר ויקרא יש קע"ב פרקים, כנגד הנ"ל, כ"כ בחסד לאברהם (מעין ב, נהר ל). ועיין מגלה עמוקות (תולדות, ד"ה אברהם הוליד את יצחק). אולם בבחינה תחתונה אינו רק במדרגת עקב שעולה ב"פ אלקים, והוא מוחין דקטנות. עיין קהלת יעקב (ערך ריב). ועיין אוצר עדן הגנוז (ח"ב, ס"ג). ומקורו, עץ חיים (שער כה, דרוש ב, מ"ק), ושער הכוונות (דרושי סדר שבת, דרוש א), ועוד מקומות.

ומכח כך האיר אברהם אור בנין הבית ואור הגאולה, כמ"ש הרמב"ן (בראשית, ב, ג) וז"ל, והיום הרביעי נבראו בו המאורות, הגדול והקטן והכוכבים, וימו ירמוז באלף הד', הוא החל כאשר נבנה בית ראשון, ע"ב שנה אחר בנינו, עד אחרי הבית השני, קע"ב שנה, והנה ביום הזה לכל בני"ה אור, כי מלא כבוד ה' את בית ה', עיי"ש. ומקור דבריו בסדר עולם. ולהיפך מצד הקלוקל כתב שם (ב, ג) וז"ל, ביום החמישי שרצו המים נפש חיה ועוף יעופף על הארץ - רמז לאלף החמישי המתחיל קע"ב שנה אחר חרבן הבית, כי בו ימשלו האומות ויעשה אדם כדגי הים, עיי"ש. ועיין אור החיים (במדבר, כו, יט). ופנים יפות (דברים, לב, ע"א). ורא"ש (ע"ז, פ"א, סימן ז). ורש"י (שם, ט, ע"א).

וכתב המהרש"א (סנהדרין, צז, ע"א) וז"ל, אלפים תורה - כי באמת אחר שגלו ישראל גלות גמורה, אין בהם תורה כדכתיב מלכה ושירה בגוים אין תורה, מ"מ קע"ב שנים אחר בית שני מקרי עדיין מיהת שנות תורה, כי אז היו דור התנאים ועדין לא נתדלדלו הישיבות עד אחר שמת רבי וגבר הגלות ורבו הצרות וכלו ימי תורה, עיי"ש. והבן שמחיי אברהם נמ"נים אלפים תורה, עיין רבינו בחיי (בראשית, יא, לב). ועיקרם בקע"ב שנה (ובפרט בני"ב שנה, כמ"ש ע"ז, ט, ע"ב), שהכיר את בוראו, גימט' מנין התיבות שיש י' דברות כנ"ל. ומכח כך נמשך קע"ב בסוף אלפים אלו אחר חורבן הבית שיש בהם תורה, והבן. ומכאן ואילך מתחיל אלפים ימות משיח, שהוא מכח הארת קע"ב שנה אלו, ודו"ק. אולם יעוין עמק המלך (שער ו, פרק נה). וכן נגלה אצל משה שנתפלל קע"ב ימים להיכנס לא"י שאזי היה מביא הגאולה, ובכל יום התפלל ג' תפלות, הרי תקט"ו תפלות. עיין פני יהושע (ברכות, לב, ע"א).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

גימט' דב"ר (גימט'), ר"ו דאו"ר, וכו', כי כאשר נסתלקו הב' אלפי"ן בב' אור של צח ומצוחצח, נשאר ב' דבר, ב' פעמים ו"ר, ואלף אחד נסתלק בסוד פלא, ואלף הב' נפל בסוד אפל, עכ"ל. ודו"ק שלשון אפל נאמר בתורה ביחס ל"ברד", ר"ו, כנ"ל.

חוטם אפל, אף-ל. כי אפל לשון מאוחר, אפילות הנה. והיינו שהאחר שולט על הפנים. ושורשו בחוטם, שיש בו חרון אף, חרון - אחר, היינו שליטת אחר על פנים נגלה בחוטם.

פה תפלה. אפל לשון תפלה, כמ"ש (דברים, ט, כ) ואתפלל, אפל-תל. וכן (שם, שם, כה) ואתנפל לפני ה'. אפל-תן. ואמרו (תענית, כג, ע"א) ועל דרכיך נגה אור, דור שהיה אפל הארת בתפלתך.

ועיין פע"ח (שער חזרת העמידה, פ"ג) וז"ל, כל מי שאינו עונה אמן עונשו אפל וקלון. וז"ס "מלא" פניהם קלון, ס"ת אמן. ואותיות מלא, הם אותיות אל"ם, לומר מי שהיה אלם באמן שאינו עונה אמן, עונשו הוא הקלון, עכ"ל.

ועיין אור זרוע (ח"א, סדר אלפא ביתא, אות ד) וז"ל, אלף, אפל. אלף, אלף לא פיך, אושפיזא לימוד פוריא, זהו שאה"כ מברך קרעהו בקול גדול בבוקר השכם קללה תחשב לו, עכ"ל. ועיין ספר הפליאה (ד"ה שאלו את רבי מהו בינה) וז"ל, אפל - במילואו אל"ף למ"ד פ"ה, ר"ל האלף הוליד פה וכו' ולמ"ד מלשון מוליד.

עינים - שבירה תולדתו, עור במקום אור. וכתב (דברים, כח, כט) כאשר ימשש העור באפלה. והוא בחינת אמרפל, אפל-מר. לשון נפ"ר לה, כמ"ש חז"ל. וכן אחיתפל, אפל-חית. ואמרו (ירושלמי, שבת, פ"ב, ה"ו) בג' מקומות השטן מצוי לקטרג, וכו', והישן בבית אפל לעצמו. ואמרו (שם, מכות, פ"ב) היושב בבית אפל לא יפרוש את שמעו. ושם (ביצה, פ"ג) אין "רואין" את הטריפה בבית אפל. ואמרו (תנחומא, בא, ב) כיון שבא אדם להסתלק (מן העולם) מלאכי השרת אומרים תנו עז לאלקים, הוי ארץ עיפתה כמו אפל. ועיין ת"י (ירמיהו, ב, לא) אפילה, חריבה.

ובתיקון כתיב (ישעיה, כט, יח) ומאפל ומחשך עיני עורים תראינה. ואמרו (סנהדרין, צב, ע"א) בית אפל אין פותחין לו חלונות לראות נגעו. ועיין רבינו בחיי (שמות, ג, א) וז"ל, לאדם היושב בבית אפל זמן מרובה, אם יצא פתאום ויסתכל לעין השמש יחשכו ראייתו, וע"כ צריך שישתכל באור מעט מעט עד שיהיה רגיל בכך, עכ"ל. ועיין מלבי"ם (ישעיה, כט, יח) וז"ל, סדר התרופה לשתומי עינים, שאחר שיסיר הרופא התבלול מעינים, יעמידם בבית אפל בל יזקו מן האור פתאום, עד יפתח נקבי משכיות להכניס אור קצת עד שיהיה בבית חשוך שאינו אפל כ"כ, עכ"ל.

עתיק ישן נעלם ונסתר. ועיין מלבי"ם (איוב, כח, ג) וז"ל, אבן אפל: הקדומים היו אומרים, שיש אבן טמון בסתרי התעמולה והאופל, שע"י יתגלו המטמונים וספוני טמוני הזהב, עכ"ל. ואבן זו בחינת עתיק, מלכות של עולם עליון (עיין ערך קטן מלכות) שנעלמת, ויורדת לתתא להתגלות, ונעשית כתר.

אריך אורך, אור-כ. וכתב (בראשית, א, ה) ויקרא אלקים לאור יום. ובקלקול כתיב (יואל, ב, ב) יום חשך ואפלה יום ענן וערפל. וכתב (עמוס, ה, כ) הלא חשך יום ה' ולא אור ואפל ולא נגה לו. וכתב (צפ"ניה, א, טו) יום עברה היום ההוא (עברה, ערב-ה) יום צרה ומצוקה,

אור א"ס "אני ראשון ואני אחרון". אלופו של עולם, אל"ף. אני ראשון, אל"ף, ראשית. ואני אחרון, אפל, מאוחר, כמ"ש (שמות, ט, לב) כי אפילות הנה, מאוחרות.

צמצום מחיצה המבדלת. ועיין רש"י הירש (בראשית, ד, א) וז"ל, עפל, אפל. מושג היסוד, לעכב למנוע לעצור. אפל, מקום שאין בו כניסה לאור. עופל, חומה גבוהה המונעת גישה. העפיל, לעצור כח ולה-תנגד, עכ"ל.

ועוד. סילוק אור א"ס ונעשה חשך ואפלה. וזש"כ (שמות, י, כב) ויהי חשך ואפלה בכל ארץ מצרים. והיינו מצרים, מיצר, צמצום. ושורשו של חשך ואפלה זו בצמצום ראשון. וזהו בחינת "אפילו", אפל-יו, לשון של צמצום ומיעוט. עיין רש"י הירש (מקץ, מב, כא). אולם אע"פ כן יש אור של קו שנכנס לתוכו. וזה עומק מילת אפילו, אע"פ שכך וכך, מ"מ וכו', והיינו אע"פ שיש צמצום, מ"מ יש הארת הקו. ואמרו חז"ל (בר"ר, ג, א) ר' יהודה אומר, האור נברא תחלה, למלך שביקש לבנות פלאטין והיה אותו המקום אפל, מה עשה, הדליק נרות ופניס לידע האיך קובע תימיליאוס, כך האור נברא תחלה. ועיין רלב"ג (איוב, כח, כז) וז"ל, אבן אפל וצלמות, ר"ל החומר הראשון אשר עמו ההעדדים כולם, והוא סוף כל הדברים ההויים, עכ"ל. ועיין פע"ח (שער חזרת העמידה, פ"ג) וז"ל, אפל, והוא חשך כפולה כמו החשך של מצרים וכו'. והנה אפל זה המדור השביעי בגיהנם הכולל שתיים, אבדון ושואל, עי"ש.

קו כתיב (איוב, ג, ו) הלילה ההוא יקחהו אפל וגו', ושם (שם, ט) "יקו" לאור ואין. וכתב (שם, ל, כו) כי טוב "קויתיי" ויבא רע, ואיחלה (מלשון חלל, ששורש כל אוחילה בחלל, ודו"ק) לאור ויבא אפל.

עיגולים

עיגול סביב. ועיין מלבי"ם (תהלים, עב, יז) וז"ל, כמו שהשמש סובב ומאיר ומסיר חשך הגשמי, כן שמו יסבב ויאיר ויסר אפל הנפשות, עכ"ל.

יושר ג' קוין. כתיב (שמות, י, כב) ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים "שלשת" ימים. והיינו חשך בכל ג' קווים. ועיין יומא (לה, ע"ב) בכל יום הבית מאיר והיום אפל, שמא יום המעונן הוא, הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה, עלו ומצאו עליו רום "שלש" אמות שלג. שלג, אותיות שלישות, ג-ל-ש.

ועוד. כתיב (תהלים, יא, ב) כי הנה רשעים ידרכון קשת כוננו חצם על יתר לירות כמו אפל "לישרי לב".

שערות אח"פ, גילוי פנים. שערות, נגלה באחר, שערות רישא שיורדים לאחור, כנודע. וזש"כ (שמות, ט, לב) כי אפילת הנה, מאוחרות. ושורש מאוחר, מלשון אחורים. ודו"ק. ומצד כך שורש אפילה, מלשון נפילת אפים, כמ"ש (ירמיה, ג, יב) לוא אפיל פני בכם. וכתב (איוב, כג, יז) ומפני כסה אפל. וכתב (דניאל, ח, יז) ואפלה על פני. ועיין רש"י הירש (וארא, ט, ל) וז"ל, אפילת, בשלות באיחור, מס-תבר שנגזר משורש אפל, כהה. צמחים שלא בנקל נמשכים אל האור, ועוד זמן מה שרויים הם באפלה, עכ"ל.

אזן עיין כתבי הרמ"מ משקלוב (דרושים על סדר ההשתלשלות, דף רפה) וז"ל, וכשנסתלק שרשיה בסוד קמ"ץ או"ר קדמו"ן, או"ר צ"ח, או"ר מצוחצ"ח (תי"ז, קטו, ע"ב) וכו', ונתצמצם בסוד אז"ן חוט"ם פ"ה

מלשון שדי בכך (כמ"ש חז"ל על שם 'שד-י', שהוא מלשון שיש די באלקותו לכל נברא ונברא, וכן שאמר לעולמו די). וכן נקרא דניאל בלטשאצר, שצ-בלטאר, כי דניאל אותיות דין-אל, דין, די-ן, והוא מעין שד-י, ש-די, והבן (ועיין דניאל, ד, ה, דניאל די שמה בלטשאצר).

וכח גבול זה הוא סוד השבת, כמ"ש (בראשית, ב, כ) "ויכל" אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, ובתרגום, "ושיצי ה' ביומא שביעאה עבדתיה אשר עשה", שיצי, שצ-יי. והיינו שבכל יום ויום נברא כל אשר נברא, אולם עדיין לא הושלם בו כח הגבול, אולם בשב"ק, "ויכולו", נעשה כלות וסיום של כל פרט ופרט. ובדקות, בשבת קודש נקרא 'שדי' בדקדוק, שמכח הארת שבת האיר מאמר שאמר לעולמו די.

שהרי בכל יום ויום בששת ימי מעשה בראשית היה גילוי של מאמר, י' מאמרות שבהם נברא העולם, ובשב"ק נגלה כח אמירה, "שאמר" לעולמו די, והיינו לא אמירה שברא דבר מה, אלא אמירה שהגבילה כל אשר נברא, והבן מאוד.

אולם מכח הקלקול, מכיוון שחטא אדה"ר ביום שישי לפיכך נחסר בשלמות הארת שבת, בחינת ש-צ דתיקון שהוא סוף והשלמה, ונעשה כח הסוף, מלשון סוף, ביטול קיום הדבר. ואזי נעשה ש-צ בחינת כעס כנ"ל, בחינת שצף קצף, וכמ"ש בתרגום (בראשית, יח, כג) וקרב אברהם לאמר, הברגו תשיצי נכאה עם חייבא. והיינו כילוי כל אנשי סדום, כח הצבור בטל בסדום היפך מ"ש אין צבור מת (ספ"ק דהוריות). ובתיקון ש-צ ר"ת שליח צבור, שמצרף את כולם. וזה עשה אברהם בתפלתו, נעשה כשליח צבור על סדום.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף בלאשצר, שצף, שראצר, משבצת, שחצומה, שנאצר, תשבץ, שחץ, שמץ, צורישדי, שבץ, שקץ, שרץ. המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"
 ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

יום שאה ומשוואה, יום חשך ואפלה, יום ענן וערפל. וכתוב (איוב, ג, כו) הלילה ההוא יקחהו אפל. וכתוב האלשיך (שם) וז"ל, ולא אמר יהי חשך, כי הלא זה טבעו כי לחשך קרא לילה, אך יקחהו ויתפסהו אופל באופן שאל יחד כימי שנה וכו', עיי"ש. וכמ"ש הרלב"ג (שם) שלא יהיה בו אור הכוכבים. והיינו אפילו אור מועט. וכמ"ש המלבי"ם (יש-עיה, ח, כב, ביאור המילות) וז"ל, אופל קשה מחשך, חשך רק מניעת האור השמימי (והיינו בחינת העדר) והאופל בשלא יגיה גם אור ירח וכוכבים, עכ"ל. והיינו חשך חיובי, חשך נברא, בורא חשך, ודו"ק שזהו מחלוקת הקדמונים, האם חשך העדר או בריאה. ובעומק, חשך העדר, אפל בריאה. ועיין דה"י (א, יא, לה) אליפל בן אור.

ולהיפך, אור גדול בחינת אפילה, כמ"ש ברבינו בחיי (יתרו, כ, יח) וז"ל, והנכון לפרש, כי ערפל, הוא אור צח בהיר. וביאור המלה ערפל, ערוי אפל, כלומר שהאופל מעורה ונעדר משם, והוא שם נאמר על עוצם האור הגדול, כי כשם שהחשך מסתיר הדבר בתוכו שאיננו נראה, כן עוצם האור התקיף החזק של פני הכבוד, מסתיר ומונע המסתכל להסתכל בו, עכ"ל.

אבא כתיב (איוב, כח, ג) אבן אפל וצלמות. אבן, אב-בן, כנודע. וזהו אבן אפל, אפלות בצירוף אב-בן. וזהו שנסתכל אבימלך, אב-מלך, ביצחק ורבקה ששמשו בבית אפל כמ"ש הראשונים. עיין חזקוני (בראשית, כו, ח), ובעלי התוס' (שם). וביומא (לה, ע"ב) אמר שמעיה לאבטליון (אב-טל-יון) אחי בכל יום הבית מאיר והיום אפל, וכו'. אבטלון, אב-טליון.

אמא עיין כתבי רמ"מ משקלוב (רזא דמהימנותא, דף פו) וז"ל, למ"ד אל"ף ה"י, סוד לאה, וכו', גבורות דאמא, אל"ף ה"י ד"פ עולה עתיק, וכו', בסוד בית אפל, סוד הפלא והאפל, סוד פליאות, עיי"ש.

ז"א חיבור ז"א ונוק'. ואמרו (נדה, יז, ע"א) אמר רב הונא, ישראל קדור-שים הם ואין משמשין מטותיהן ביום. אמר רבא, ואם היה בית אפל מותר. ואמרו (שכל טוב, ויצא, כט, כג) הכניסום (ליעקב ולאה) בחדר אפל, שאל לה הסימנין, והגידה לו, ויבא אליה.

ועוד. ז"א, יום. נוק', לילה. ועיין מלבי"ם (איוב, ג, ו) וז"ל, מתחיל לקלל ליל ההריון (לשון אור - הריון) שיהיה בו אופל, שהוא גרוע מחשך, כי החשך נמצא בכל הלילות. "אל יחד", הלילה בצירוף היום שאחריו, וכו', וקלל את הלילה שאל יתאחד וכו', עם היום שאחריו, עכ"ל.

נוק' סוד ארץ. וכתוב (ישעיה, ח, כב) ואל ארץ יביט והנה צרה וחשכה מעוף צוקה ואפלה מנדה. וכתוב (ירמיה, ב, לא) אם ארץ מאפילה. וב-תיקון אמרו (סוטה, מט, ע"א) ואלא עלמא אמאי קא מקיים, אקדושה דסידרא ואיאה שמיה רבא דאגדתא, שנאמר ארץ עפתה כמו אופל צלמות ולא סדרים, הא יש סדרים תופיע מאפל.

ועוד. כתיב (משלי, ז, ט) בנשף בערב יום באישון לילה ואפלה, והנה אשה לקראתו שית זונה ונצרת לב.

ועוד. בחינת אבן. וכתוב (איוב, כח, ג) אבן אפל וצלמות. עיין זוה"ק (מקץ, קצג, ע"א). ועוד. בית. בבחינת בית אפל (ברכות ג, ע"א, ועוד).

ועוד. קבלה. עיין תרגום (שמות, י, כב) אפילה, קבלה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ואח"כ הוא צ' דצלם ויש בו ג' צדיקין זה לפניו מזה וכולם בחי נה"י, כיצד, צ' חיצונה נה"י דנה"י אמיתית: היא ח' סופית.

צ' תיכונה נה"י דחג"ת האמיתית: היינו צ' כפופה.

צ' פנימית נה"י דחב"ד האמיתית (וכל אלו נקראים אור מקיף ג' צ' דצלם): עיין ש"ש דכתב דהוא אור פנימי ולא אור מקיף, ופשוט הוא.

ונמצא עתה שאם נמנה בבחי' האורך והגובה כל ספי' פרטיות שיש בכל חלק וחלק מבחי' זו החיצונה יהיו כ"ז ספירות פרטיות, והם כ"ז אותיות התורה: הו"כ"ל ש"כ"ז אותיות התורה הם בסוד העובי, והם בסוד אי"ק בכ"ר גל"ש וכעזה"ד שהם חיבור של יחידות עשרות ומאות באותה קומה יחד, בסוד השתוות.¹

(והוא) כשנתחיל מחכמה הראשונה שבחלק ההוא ונשלים ביסוד האחרון של חלק ההוא, ואם נמנה ספירה הבינונית שיש בכל הג' חלקים יהיה כ"ז אותיות בכל צלם החיצון אחדים במ', עשירית בל', מאות בצ', וכן על דרך זה בחי' התיכונה צלם תיכון, וכן על דרך זה בבחי' פנימית צלם הפנימי: והיינו שכל מדרגה נחלקת לג' חלקים שבכללות זה נקרא עיבור יניקה ומוחין, והיינו של הצ' עצמו, כלומר הצלם הפרטי של הצ'.

אמנם אם נמנה באופן אחר שהוא ברוחב ובעובי נמצא בכל חלק העליון הכולל ג' בחי' יהיה בכל א' מהם לבדו כ"ז ספירות פרטיות, וכולם יחד כ"ז בינוניות ויהיו ט"ס פנימיות ט' אותיות האחדים וט"ס תיכוניות ט' אותיות עשיריות וט"ס חיצוניות ט' אותיות המאות, וכן על דרך בג' למדין דג' צלמים וכן על דרך זה בג' צ' שבג' צלמים: ועיין בשפ"א דמירי רק בבחי' הנר"ן שהם ג' צלמים אך הם ה' צלמים כנגד הנרנח"י, כי הרי הצלמים הם כלים שבהם מתלבשים האורות, בסוד ממוצע, שבחי' ממוצע הם לבושין וצלמים, והיינו ככל ממוצע שנחלק לשנים, לכן מצד כך יש נרנח"י וכנגדן ה' צלמים, אך כיון שעיקר ההלבשה היא בנר"ן לכן הוזכר רק ג' צלמים, והיינו כי החיה מתלבשת בנשמה והיחידה בחיה, נמצא שאין להם לבוש עצמי, לכן לא הוזכר צלמיהן.

נמצא כי היסוד התחתון שבכולן שבחלק הצ' דצלם החיצון (העו" מדת עם הנוקבא אב"א) הוא צ' פשוטה, רומז שמתפשט בסוד אב"א, כי צלם החיצון עומד עם נוקבא אב"א ויש בו אחיזה לחיצונים בהתפשטותו: והיינו כי המדרגה התחתונה היא מדרגת נה"י, שהיא מדרגת 'אחור', ולכן היא ח' פשוטה, והוא צלם 'החיצון' ולכן יש אחיזה ל'חיצונים'.

ועיין בש"ש שהקשה שהרי אין זוג למטה משום פחד החיצונים, ועוד דהרי כל ענין שהיו אב"א הוא כדי שלא ינקו החיצונים, וא"כ איך יונקים.

ביאור הדבר בהגדרה כוללת, היינו שיש נה"י ויש אחור, ואמת של-פעמים מגדירים את כל מדרגת נה"י כמדרגת אחור, אך בפרטות יש מדרגת נה"י ויש מדרגת אחור. לפ"ז נבין שאמנם בחי' אחור יש בו אחיזה לחיצונים ולכן הוא הטעם שעמדו אחור באחור כדי שלא ינקו החיצונים מהאחור, לעומת כך מה שיונקים מהנה"י הוא בחי'

1 והוא בבחי' הספירות הפרטיות שיש בכל חלק וחלק, אבל התבאר לעיל שבחי' הספירות הבנוניות שהם הט' הספירות שהוכפלו מהג' ספירות שורשיות יש בהם בחי' אחרת של כ"ז, והיינו שהם' הם אותיות היחידות מא' עד ט', הל' הם האותיות של עשרות מ' עד צ', והצ' הם האותיות המאות מ' עד ת' עם המנצפ"ך, והיינו מדין אורך ולא מדין עובי, וכפי שמתבאר בדברי הרב להלן.

אחרת, והוא ביחס למה שנה"י הם בחי' 'לבר מגופא' שהוא בחי' חיצון שמתפשט 'לחוץ', לכן 'החיצונים' יונקים, ויתר על כן הרי גם בנה"י דכתר היה פגם, ובנה"י דאוי"א היתה נפילה, לכן גם בזו"ן שאפילו שהם עומדים אב"א ומחמת כן לא יונקים החיצונים מהאחור שלהם, מ"מ מהנה"י שלהם הם יונקים, והיינו שאם לא היו אב"א אז החיצונים היו יונקים מכל האחור שלהם, ועתה שהם אב"א זה מונע רק שלא ינקו מהאחור אך אינו מונע שינקו מהנה"י שהם לבר מגופא, מדרגת החיצון, ודו"ק.

ויסוד התחתון שבכולם שבחלק הצ' דצלם התיכון הוא צ' כפופה וגם הוא בחי' אב"א, אך אינו מתפשט אל החיצונים כמו החיצון ואין אל החיצונים אחיזה בו אפילו שהוא אב"א: הוא במדרגת היניקה, אולם עדיין גם זו בבחי' אב"א, והיינו כי עד שאין הארת ג"ר, ובדקות הארת חיה, עדיין הם אב"א ולא חוזרים לזווגם פב"פ.

אך מ"מ אינו מתפשט אל החיצונים, והיינו כפי שהתחדד בדברינו שכל ההתפשטות לחיצונים הוא לא מצד שהם אב"א, כי מטעם זה הוא צריך להיות הפוך שאין החיצונים יכולים לינק כמבואר, אלא הת-פשטות אל החיצונים הוא מדין נה"י דייקא שמתפשטים לבר מגופא בסוד מדרגת החיצון, וכיון שהמדרגה התיכונה היא מדרגת חג"ת אין התפשטות לחיצונים מצד שחג"ת אינו בבחי' לבר מגופא, ודו"ק.

ויסוד התחתון שבכולם שבחלק הצ' דצלם הפנימי הוא אות ט' מורה על הזוג פנים בפנים ונקרא מה רב טובך אשר צפנת ליראך, כי הוא צפון טמיר וגנוז ופנימי מכולם כמ"ש בזוהר דטוביה גנוז בגויה: מצד אחד מדרגת הפנימי הוא אות ט' מצד מה שהוא נקרא 'טוב' בסוד מה רק 'טוב' וכו'. וכמבואר בגמ"ז,² "שאל רבי חנינא בן עגיל את רבי חייא בר אבא מפני מה בדברות הראשונות לא נאמר בהם טוב ובדברות האחרונות נאמר בהם טוב וכו', אלא כך אמר לי שמואל וכו', הואיל וסופן להשתבר, וא"ר אשי חס ושלום פסקה טובה מישראל", והיינו מצד ההבחנה הפנימית של הט' שהוא הצ' הכפוף פה, אולם מצד הט' החיצון הוא מה שנאמר שם "אימא וטאטאטיה במטאטי השמד", הוא מצד הצ' הפשוטה שהוא בחי' חיצון, והיינו שבמציאות כשמטאטאים דבר מוציא אותו לחוץ, הוא בחי' היניקה לחיצונים. משא"כ בצ' התיכונה וכ"ש בצ' הפנימית שאין אחיזה לחי-צונים, ודו"ק.

ואמנם הצ' התיכונה אינה במדרגה של 'מה רב טובך' מחמת שאינו 'צפון', אלא רק 'מוסתר' ע"י שהוא באופן של אב"א, אך מאידך אין בה יניקה לחיצונים כי הוא אב"א, והוא במדרגת חג"ת ולא נה"י ולכן אין יניקה גם מצד לבר מגופא כנ"ל. אך הצ' הפנימית יש בה בחי' "מה רב טובך אשר צפנת ליראך", כי הוא טמיר וגנוז, מדרגת הצפון, מדרגת הטוב, ודו"ק.

והוא בחי' מדרגת העובי, שהאותיות הם בסדר של אי"ק בכ"ר וכו', ומצד כך העובי יוצר מדרגה של 'צפון', כי מצד האורך הוא אינו 'צפון' אלא 'למעלה ממנו'. בחי' צפון מצד התיקון הוא בחי' אור הצפון לצ-דיקים לעת"ל, אור הצפון הוא אור העתיק שנמצא בצד שמאל שהוא סוד הט'. ומצד הקלקול הוא היצה"ר שהוא צפון בליבו של האדם.

ונבאר זה יותר ונמצא שהצ' דצלם דז"א הוא ט"ס וכל א' יש לה ג' כלים זה לפניו מזה. והנה הראשון הוא חכמה שבצ' דצלם, והם ג' חכמות זו לפניו מזו בסוד אי"ק, א' בפנימיות, י' בתיכונה, ק' ב"ק נד:

אברהם בסוד מה שאמרו חז"ל⁴ "ד"א בהבראם בה"א בראם שנאמר "בי"ה ה' צור עולמים" בשתי אותיות הללו של השם יצר שני עולמים", וכן אמרו⁵ "אמר רבי יהושע בן קרחה בהבראם באברהם בזכותו של אברהם".

והיינו מצד 'כי אמרתי עולם חסד יבנה', 'יבנה' אותיות 'בינה', והיינו שמדין 'אברם' לעצמו הוא חשבון רמ"ג איברים, אבל מדין הבינה הוא מה שנאמר עולם חסד 'יבנה' אותיות בינה ע"י ה' שמתוסף ל'אברהם' בסוד התבונה כנ"ל, והוא השורש של מה שהופך את אברם לאברהם, והיינו דאמר ר"י בן קרחה "בהבראם באברהם בזכותו של אברהם", 'אברהם' דייקא ולא 'אברם', ודו"ק.

וכבר הוזכר, ששורש אריך הוא חכמה, ושורש עתיק הוא בינה. והיינו שעתיק הוא זה שגורם למה שז"א גדל, והיינו ע"י בחי' העיבור שהיא משורש עתיק, ועי"ז נעשה בחי' שוה בשוה. ומש"כ "זכור הק" דמה זאת", כלומר שמה שהוא גדל לאורך ולרוחב, אם היה רק בסוד הארת אריך שהוא האורך אז היה רק בסוד רמ"ג, וכל מה שנעשה רמ"ח איברים הוא בסוד הבינה משורש עתיק שורש העיבור בסוד ה', שאות ה' היא ג' קוין בצורה של 'רוחב'.

והוא עומק 'השוואת' הבינה לז"א, כי הרי לכאורה מה שמתפשט לתתא הוא 'הארה' מן העליון שנמשכת לתתא, ובפרט לשיטת הלשם שיש הבדלות גמורה בין עולם לעולם ואין יורד לתתא אלא בחי' טפה זרעית, ואיך כאן הבינה הופכת להיות שוה בשוה ממש באורך וברוחב כל צלם ז"א, אלא שהוא משורש עתיק בסוד ההשתוות, ודו"ק.

וכבר ידעת כי הצלם הוא סוד ומורא לא יעלה על ראשו הנאמר בשמשון, רק הם נכנסין תוך גוף ז"א: הרי יש מה שנכנס תוך ז"א ויש מה שמקיף ע"ג ראשו, ומתבאר כאן שהצלם כולו נכנס תוך ז"א (שהם חכמה הל' בינה והצ' דעת והכתר מקיף עליהם), והוא מה שכ" תוב 'ומורא לא יעלה על ראשו' כלומר הכל בתוך ראשו, ואמנם הוא לפי ביאור הצל"ם בבחי' תחתונה⁶ שהוא בסוד ההשראה, אבל הרי התבאר⁷ שהצל"ם בבחי' העליונה בסוד הדביקות, אזי רק הצ' שהוא חב"ד נכנס לתוכו אבל הל"מ עומדים על ראשו ומקיפין עליו ולא נכ" נסין לתוכו, ולכאורה הרי הם בחי' מורא 'על' ראשו ולא 'בתוך' ראשו. ולכאורה היה נראה שלפי הצל"ם בבחי' התחתונה בסוד ההשראה אתי שפיר כוונת הפסוק, וכך נראה בפשטות כוונת מהרח"ו, שהצלם הזה אינו מורא על ראשו כי כל הצלם נכנסין לתוכו. אולם לפי המ" דרגה של הצלם העליונה בסוד הדביקות, שאז רק הצ' נכנס לתוכו והכתר על גביו והל"מ למעלה מן הכתר, והתבאר שהיא הארה עליונה כי היא משורש הארת ב' שלישים תחתונים של בינה דאמא שמכח א"א התארכו הכלים, והיא עליונה יותר מן הכתר שהוא רק משליש תחתון דת"ת דאמא.

אך בעומק הפירוש הוא הפוך, שמה שנאמר "ומורא לא יעלה על ראשו" היינו בסוד הדביקות דייקא, כלומר אע"פ שהל"מ מקיפין לראשו של ז"א, אבל מ"מ הוא בבחי' שהוא דבק, וביחס הזה הוא נקרא בבחי' ש'לא יעלה על ראשו', אולם מצד הצלם בסוד ההשראה, שאמנם מחד כל הצלם נכנס לתוכו, אך סוכ"ס הוא בסוד ההשראה בלבד ואז הוא בחי' ומורא שעולה על ראשו.

בחיצונה³, והבינה של צ' דצלם הם גם ג' בינות זו לפני זו בסוד בכ"ר, ב' בפנימית, כ' באמצעית, ר' בחיצונית, וכן גל"ש בדעת, דמ"ת בחסד, הנ"ך בגבורה, וס"ם בת"ת, זע"ן בנצח, חפ"ף בהוד, טצ"ץ ביסוד. וכל ע"ד זה וכו' בל' וכו' וכן ע"ד זה וכו' בס' וכו', וכל א' ג' כלים זה לפני זה: וכפי שהתבאר לעיל בחי' ג' כלים דייקא, מדין העובי.

ואם נחשב ונאמר באופן אחר כי כל אורך הצלם אינו רק ט"ס לבד, וכל א' ג' כלים זה לפני זה: כלומר גם בבחי' האורך יש בו בפרטות בחי' 'כלים זה לפני זה' מדין עובי, והוא בסוד העובי שבאורך.

נמצא כי הט"ס פנימיות של כל כללות הצלם הנה הם ט' אותיות אחדים א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט', והט"ס תיכונים עשיריות, והט' החי" צונים הם הט' אותיות המאות, והרי בכל ז"א בכללותו שכולל כל ג' חלקי הצלם ג' חלקים באורך, וג' חלקי הרוחב וכו': והיינו אותיות אחדים מצד האורך מדין אריך, שהם אותיות כסדר בחי' 'הדרגה', אולם הם בבחי' עובי שבאורך, כי הם ג' כלים זה תוך זה, אך האותיות באופן של כסדרן עד האותיות הסופיות שהם סוף ההתפשטות מדין אורך, אך מדין העובי, מדין עתיק, האותיות הם מאוחדים בבחי' שויות היחידות העשרות והמאות יחד.

והרי נתבאר כי יש פ"א ספירות פרטיות בצלם החיצון, וכנגדן פ"א ספירות אחרים בצלם התיכון, ופ"א אחרים בצלם הפנימי הרי ג"פ פ"א, הרי רמ"ג איברים, גימ' אברם: והיינו כי ג' פעמים פ"א הם בסוד 'כסא' או בסוד חוטם-אף כנ"ל. והם בגימט' 'אברם', כלומר 'אברם' הוא כללות כל ההתפרטות הנ"ל שהיא רמ"ג. הוא העומק שמ'אברם' יוצא 'יעקב' שהוא השלישי שבאבות, כלומר אמנם יעקב הוא השלישי בסוד התלת, אבל 'שורש' התלת הוא בסוד אברם, שהוא סוד כל ההכפלות של התלת עד רמ"ג כנ"ל. והוא הסוד שבאו ג' מלאכים והביא להם ג' 'לשוונות', וג' סאים קמח סולת, וכן לשון 'לושי' הוא מלשון 'שלושי', הכל במדרגת הג', וכל זה הוא חיצוניות ז"א. אבל פנימיות ז"א הוא בחי' ה'דעת' בסוד משה והיא גם נחלקת לג', והוא סוד שיעקב מלבר ומשה מלגאו, והוא מה שמשה הוא 'שלישי' לבטון, וקיבל תורה בחודש 'תליתאה' וכו'.

ואחר כך הבינה שהלבישה את המוחין דכל הצלמים הנ"ל כנודע תוך המלכות של התבונה הב' שהיא אות ה' אחרונה משם ס"ג שלה כנודע, וזו נקראת תבונה הג' שהיא רביעית כשנמנה גם את הבינה עליונה, וזו ה' יש בו י"ס ואורכה ממש באורך כל צלם ז"א שוה בשוה ויש בה בכל הפרטים הנ"ל באורך וברוחב בצלם דז"א בכל הנ"ל ממש, וזכור הקדמה זאת. והנה ה' זו המלבשת אלו הג' צלמים כנודע שיש בהם רמ"ג ספירות פרטיות נעשים רמ"ח איברים כמנין אברהם ע"י ה' זו שנתוסף בהם, ואלו הם סוד רמ"ח איברים שבא- דם: והיינו כי התבונה מתחלקת לחב"ד חג"ת ונה"י, ונה"י דבינה היא שורש ההלבשה שמתלבש בז"א. ובה מתגלה כח עליון יותר שמתגלה ע"י הבינה, והיינו שכל ההכפלות של התלת עד רמ"ג הם הכפלה של ז"א עצמו, אך מעתה מתגלה שכל הצלמים הללו עם המוחין נכנסין לתוך ז"א ע"י התלבשות התבונה סוד הה' ששוה קומתה ממש לכל צלם הז"א, וכלשון הרב באורך וברוחב דצלם דז"א.

וע"י עומק מדרגה זו נעשה מדרגת רמ"ח איברים גימט' אברהם. ביאור הענין, כי אברהם בתחלה נקרא אברם, והתוסף לו ה' ונקרא

3 הוא עומק מה שהקב"ה מיעט את אדה"ד לק' אמה כלומר מיעט אותו מהפנימי ומהתיכון לבחי' החיצון.

4 בראשית רבה י"ב, ד'
5 בראשית רבה י"ב ט'

6 כפי שהתבאר בשער מוחין דצלם.
7 שם.

שכל אחד כולל את כל המדרגות כולם, ועיין בפרטות ביפ"ש וזה תמצית דבריו, דהיינו שכל פרצוף נבנה מהחלק שלו בכל עולם ועולם למשל הכתר נבנה מכל הכתרים של כל ספירה, וכן ספירת החכמה מכל החכמות של כל הי"ס, וכעז"ד בכל הי"ס בכל קו לעצמו.

והשפת אמת¹² ביאר שאמנם כל קו לעצמו אך מה שיש בכל אחד י"ס בעובי היינו כל קו יש בו י"ס בפרטות שבו, ועדיין קשה כי לפי"ז אין חיבור בין הקוין, ואולם כתב להלן¹³ שכל זה באורך, כלומר שמצד האורך אין עירוב בין הקוין אבל מצד העובי יש עירוב וכל אחד כולל את כל המדרגות כולם, והוא מיסוד דברי הרש"ש של החלפת האורך בעובי ועובי באורך, שמדין האורך כל קו בקו שלו, אך מדין העובי כלומר מדין החלפות כל אחד כלל כל המדרגות כולם, ודו"ק.

והיינו שיש דרך פרטות ויש דרך כללות, מדין אריך היינו שבכללות אמנם מקו אחד נעשה ג' קוין אבל כל קו הוא קו לעצמו, ומדין הע' תיק היינו בפרטות כי בעומק בחי' עתיק הוא גורם ליעיבו שמקו אחד נעשה ג' קוין, וביחס הזה מדין עתיק בפרטות כל הקוין מחוברים, וכל מדרגה כוללת כל המדרגות. ולכן כל מדרגה כאשר היא בקו שלה היא מאירה הכל לפי הקו שלה מדין האריך והוא בכללות, אך בעו' מק בפרטות היא כלולה מכל המדרגות כולם מחמת החלפת האורך בעובי ועובי באורך כנ"ל.

נחדד, בהשקפה ראשונה נראה שבחי' ג' קוין הוא אחדות של בחי' קו אחד, אך הוא רק מדין עתיק, אבל בעומק מדין אריך הג' קוין הם בבחי' שכל קו הוא קו לעצמו, ורק מדין עתיק הוא שבעומק כל קו כולל בפרטות כל המדרגות כולם, וביחס הזה מצד עתיק הוא גורם שכל הקוין מחוברים.

ומצד מדרגת העבודה של האדם, מדין אריך בכללות יש מידות רעות שהאדם צריך לעבוד עליהם וגם כל מידה היא מידה לעצמה, כעס, גאווה, תאוה וכו', ולענין המידות הטובות של האדם אז הוא הולך בדרכו בסוד אריך שהוא בחי' אורח משר, כלומר מדין המידה הטובה הוא הולך בדרכו ואינו צריך לעבוד עליה. אך בפרטות מדין העתיק עבודת המידות היא עבודה על המידות הטובות דהיינו שהוא צריך לכלול את עצמו במידות הטובות ובזה לכלול את המידות ההפ' כיות שבו.

והוא בחי' ב"ה שמקדימין את דברי ב"ש לדבריהם, ביאור הדבר שהם כללו את דברי ב"ש ההופכיים לדבריהם בדבריהם, והוא מדין עתיק, כי מדין אריך כ"א בשיטתו.

מדין אריך העבודה היא על המדה הרעה לבד, אך מדין עתיק הע' בודה היא לכלול את עצמו בהפכו הטוב. והוא סוד מה שמחד נאמר על אברהם 'כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה' ומאידך נאמר 'אב' רהם אוהבי', והיינו בבחי' שהוא כולל אהבה ויראה יחד, בחי' כללות כל ההפכים.

והיינו שבתחלה על האדם לעבוד על המידות הרעות שבו שהם בחי' חלקו שהוא צריך לעבוד עליו, והוא מדין אריך, אבל אח"כ הוא צריך לכלול את ההפכים שלו, מדין עתיק, בסוד עתיק שמעתיק את האדם למדרגת עולם, הבא ושם שלימות ההשראה של אור א"ס.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא מהשיעור השבועי בירושלים בספר עץ חיים

12 ד"ה "ובזה בינותי".

13 ד"ה "ועתה שבת".

ואמת שלפ"ז לשון הרב סתום, כי מתבאר מתוך לשונו דמייירי על הצל"ם בסוד השראה כי מיירי שכל הצלם לתוכו, ומתבאר בדברינו שבאופן זה בעומק אינו בבחי' ומורא לא יעלה על ראשו, כי סוד השראה בעומק הוא בחי' ששורה מעליו ולא לתוכו. ורק מצד הצל"ם בסוד הדביקות הוא בבחי' זו שאע"פ שלא נכנס לתוכו, מ"מ כיון שהוא בבחי' דביקות שהוא דבוק בעליו, הוא בעומק בבחי' שלא עולה על ראשו. כך נראה עומק שמועה זו.

ועיין בפרי ע"ח שער העמידה סוף שער י', והנה מור"א עם הכולל גימטריא רמ"ח: נחדד, הרי בפשטות הל"מ על ראשו⁸ וא"כ איך הוא בחי' של רמ"ח 'אברים' לתוכו. והיינו כי מה שכתב בסמוך שמדין העובי בסוד עתיק הוא נעשה באורך וברוחב בסוד הה' דתבונה באופן שהיא שוה בשוה לכל צלם ז"א, היינו שהיא הארה בסוד הדביקות דייקא שהיא משורש עתיק ולכן זה נעשה רמ"ח אברים דז"א, ואינו בסוד השראה שאז הוא בחי' מורא על ראשו ואז אינו בסוד רמ"ח. והוא מסוד הבינה ששורשה בעתיק, והוא מה שמסיים דבריו: "והרי נתבאר איך יש ט"ס בז"א וכ"ז אותיות ורמ"ח אברים ואיך נברא בצלם" כלומר כל הגדלה זו היא מכח עתיק שורש העובי, ודו"ק. ודברים אלו הם הכנה לפרק הבא.

פרק ז' מ"ק

ודע כי כל ספירה וספירה כלולה מכל הקו שלה בלבד ולא מכל העשר ספירות, כיצד, חכמה מח"ן שהוא קו שלה, וכל א' כלולה מג', וכן מתפשטות ונחלקות לאלף אלפי בחי' וכולם בחי' חח"ן בלבד, וע"ד זה בקו שמאל כל ספירה של שמאל כלולה מג' ספירות הקו ההוא וכל א' מהם כלולה מג' עד אלף אלפים⁹ בחי' וכולם בחי' בג"ה בלבד, וע"ד זה בקו אמצעי וכולם בחי' דתיי לבד וזה בדרך כללות. אמנם בדרך פרטות כל בחי' מאלו הי"ס כלולה מכל הי"ס, אמנם אינו יוצאין מטבע בחי' הקו ההוא וכו': והנה מש"כ כאן בפרק זה הוא נראה שתירה עמוקה בכל השמועות שהתבארו בע"ח¹⁰, שכאן כותב שכל קו עומד לעצמו, והרי התבאר שכל בחי' הקוים הם בסוד 'יעקב חבל נחלתו', כלומר מלשון 'חבלים נפלו לי בנעימים', בבחי' שנעשה חיבה¹¹ וחיבור בין הג' קוין.

ונראה לבאר, דדברי מהרח"ו כאן בפרק זה מיירי בבחי' האורך בסוד אריך שאז כל קו הוא לעצמו, והיינו כי שורש הג' קוין הוא 'בקו אחד', ולכן בערך הזה כל קו הוא קו לעצמו משורש 'קו אחד', כלומר הוא מחמת הארת קו אחד בכל אחד מהקוין שמאיר בהם הארה בסוד קו אחד ובערך הזה הם מאירים כל אחד בקו שלו. אך מדין עתיק מדין העובי, הוא מש"כ "אמנם בדרך פרטות כל בחי' מאלו הי"ס כלולה מכל הי"ס". והוא מדין החלפת האורך בעובי והעובי באורך, והיינו כי מדין האורך כל אחד בקו שלו כנ"ל, אך מדין החלפות מוכרח להיות

8 כלומר בסוד ההשראה לפי פשטות כוונת מהרח"ו בפירוש הפסוק.

9 ומש"כ שמתפשטות ונחלקות לאלף אלפים, עיין בש"ש שכתב לעיין בפ"א שכתב שכל ספירה כלולה מ' וי' מ' עד אין קץ, ועיין שכ"ז פ"ב שכתב רבינו כי כל ספירה דחיצוניות נחלק לאלף רבוא, וכל ספירה מהתיכונות לו' אלפים רבוא, וכל ספירה מהפנימיות נחלק לי' אלפים רבבות. והיינו שההתחלקות נחלקת כל אחת לפי מדרגתה. והיינו שמצד הארת האור א"ס שבו אז הוא מתפשט עד אין קץ, אך מצד מדרגת הג"ד ו"ק או נוק' ההתחלקות משתנה לפי ערך המדרגה ההיא.

10 כפי שהקשו המפרשים.

11 הוא מצד התיקון, כי מצד הקלקול הוא בבחי' חבלה, ודו"ק.

איכה

איכה, הקדוש ברוך הוא אמר לאדם הראשון לאחר שהוא אכל מעץ הדעת טוב ורע, **"איכה"**, ואדם הראשון משיב לקדוש ברוך הוא **"את קולך שמעתי בתוך הגן ואירא ואחבא"**, ה"ואחבא", זה גופא יצר את שאלה **"איכה"**.

וכשמשתלשל הדבר, כמו שאומרים חז"ל להדיא, **מה'איכה'** נעשה **"איכה"** שאמר משה רבינו, **"איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם"**, ושורש ה"טרחכם ומשאכם וריבכם" שורשו ב"ואחבא".

וזה משתלשל לספר איכה שכתבו ירמיה - **"איכה ישבה בדד"**, כמו שאומרים חז"ל.

ושורש הדבר, הרי נתבאר בפסוק, ששאלת **"איכה"** חלה כאשר ישנו כיסוי, כשיש מציאות של הסתר, שהמציאות של הכיסוי וההסתר כאן היא שאדם הראשון מתחבא מקול ה' שהוא שומע אותו - **"מתהלך לרוח היום"** שמכח כך - **"ואחבא"**, ועל זה חלה שאלת **"איכה"**.

ל"ו - אהל, מהות ל"ו כריתות - ה"אהל" שמכסה על החיבור לשורש.

רבותינו אומרים במדרש כידוע **איכה** בגימטריא ל"ו, שהם כנגד ל"ו כריתות שכתוב בתורה, וראשית בדרך רמז, ל"ו זהו הגימטריא של **אהל**, כלומר, שהאהל הוא מציאות שיש בו כיסוי והסתר, האהל מכסה ומסתיר את הדבר.

אבל כפי שהוזכר מיסוד דברי חז"ל, **איכה** בגימטריא ל"ו, כנגד ל"ו כריתות שכתוב בתורה, הלשון **כריתות**, כמו שביארו הראשונים הוא מלשון שנכרת משורשו, על ישראל - יעקב נאמר

"יעקב חבל נחלתו", שהוא מחובר בחבל הנקשר ללעילא, וכאשר חל כריתות, כמו שמרחיב הנפש החיים, הוא נכרת ממקום קישורו, מהחבל המקשרו - **"חבל נחלתו"** שמקשר אותו לשורשו, וע"י כן נעשה מציאות של כריתות, שהוא נכרת משורשו.

כלומר, מי שדבוק בשורשו הוא חי **"נוכח פני ה'"**, **"שויתי הוי"ה לנגדי תמיד"**, אבל כאשר חל מציאות של כריתות - הוא נכרת משורשו, כלומר, הכח המקשר שמעמיד אותו עמו ואצלו, אצל הקדוש ברוך הוא, נעלם ונסתר, וזהו גופא ה"ו **כריתות** שיש בתורה, כלומר, המנין של הכריתות הוא ל"ו, כמנין **אהל**, כמו שהוזכר, שהוא כח המכסה, והכריתות שעניינה הוא שהוא נכרת משורשו, כלומר, שיש העלם, כיסוי, שמעמיד את הדבר באופן כזה שפנימיות ההתקשרות נעלמת.

וביאור הדברים הוא, ש"כריתות", אין כוונת הדבר כפשוטו, שהדבר נכרת, בבחינת עץ הנכרת, אלא **כרת**, מהותו, שנכרת **הגילוי** של החיבור. אבל החיבור קיים לעולם במקורו העליון, **"ישראל אע"פ שחטא, ישראל הוא"**, ומה שחל במציאות הכריתות, זה הכיסוי וההעלם, שזה בבחינת **האהל**, שמכסה את הדבר.

"אהל" דקלקול ו"אהל" דקדושה

והדוגמא הבהירה לכך, חטא העגל שזה שורש כל החטאים כולם שבקומת ישראל, לאחר מכן נאמר שם **"ומשה תקע את אהלו מחוץ למחנה"**, כלומר משה רבינו לוקח את האהל שלו ומעמיד אותו מחוץ למחנה, כלומר מחוץ לאהלים של שאר בני ישראל, שזהו פירוש **"חוץ למחנה"**, כי התגלה אצלם האופן של הכריתות שהוא בחינת אהל שמסתיר, היפך **"בהילו נרו עלי ראשי"**, ש"הילו" זה לשון של הארה **"הילה"**, זהו **"בהילו נרו עלי ראשי"**, וכאשר נעשה הכיסוי וזה הופך להיות מ"הילו",

להיפך למציאות של אהל המכסה, זהו גופא שורש נקודת הקלקול.

ובתיקון, זהו המשכן שנקרא **"אהל מועד"**, וכדברי חז"ל שבלשון קרא נקרא **"משכן העדות"**, **"עדות הוא לבאי עולם שכיפר להם על חטא העגל"**, מדוע זה מתגלה דווקא באופן של אהל - ברור הדבר להמתבאר, כנגד מציאות ה"כיסוי דקלקול", חוזר ומתגלה הכיסוי של קדושה, **"אהלי שם ועבר"**, **"איש תם יושב אהלים"**, והגילוי השלם יותר זהו **"אהל מועד"** שנקרא כן מלשון **"ונועדתי אליך שמה"**, שזה **'מועד'** - מקום ההתוועדות, מקום החיבור, שם, באהל מועד, שמתכפר מציאות החטא, **"עדות הוא לבאי עולם שהשרה שכינתו ביניהם"**, כלומר, חוזר ה"בהילו נרו עלי ראשי" **האהל** חוזר להיות **"הלו נרו"**, זהו מדרגת **'אהל מועד'**, ששם מתגלה המנורה - נר מערבי שהוא דולק, **"מערב עד ערב"**, באופן של **"לא ישבותו"**, מתגלה ה"בהלו נרו עלי ראשי", זהו שורש מציאות גילוי של מדרגת התיקון שמתגלה באהל מועד, **"עדות לבאי עולם שכיפר להם על חטא העגל"**.

וחטא העגל הרי, מקביל לחטא אדם הראשון, כידוע עד מאד דברי חז"ל, **"ישראל שעמדו רגליהם על הר סיני פסקה זוהמתן"**, אבל בחטא העגל חזרה זוהמתן, על אף שזה לא בדקדוק אותו דבר, **"החזרה זוהמתן"**, למה שהיה בחטא אדם הראשון, אבל כהגדרה הכוללת, **"בני ביקתא חדא נינהו"**, וא"כ, היפך שאלת ה'איכה', היפך ה"את קולך שמעתי בתוך הגן ואירא ואחבא", עומד מציאות של **'אהל מועד'**, מקום של גילוי של הקדוש ברוך הוא, **'אהל'** דתיקון, שהוא בבחינת **'בהילו נרו עלי ראשי'**.

ומכל מקום, שורש מציאות הקלקול, שנתגלה בחטא הראשון, שנעשה מציאות של איכה, מציאות של הסתר,

מה עומק מהות ההסתרה.

"הוי דומה לו" מצד הקדושה, ולהיפך, ב"מדמה דקלקול"

דובר לעיל, ואנחנו מרחיבים את הדברים השתא, ה"מדמה דקלקול", זהו כחו של עשו, "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה", ו"מדמה דתיקון", זהו יעקב, איפה שורש המדמה? יש "מדמה" של שורש, ויש "מדמה" של ענף, ב"מדמה" של ענף, מדמים ענף לענף, או ענף לשורש, אבל ב"מדמה" השורשי ביותר שישנו, כביכול, זה הידמות של הנברא לבורא, "הוי דומה לו", שזה מה שדורשים חז"ל על הפסוק "זה א-לי ואנהו", "אני והוא", "הוי דומה לו מה הוא... אף אתה" זה שורש מציאות ההידמות.

וכאשר ההידמות חלה בעומק השורש של הדברים, מצד הקדושה, זה המצוה של "הוי דומה לו", שזה המהות הפנימית של כלל כל התורה כולה - "הוי דומה לו", וכל שאר המצוות, הם אינם אלא ענפים של ה"הוי דומה לו".

אבל כשזה מתגלה מכח הקלקול בעץ הדעת, כמו שמוזכר בסדר מדברי הספורנו והגר"א שיסוד החטא הוא ה"מדמה דקלקול", ושורש ה"מדמה דקלקול", הוא ההידמות של הנברא לבורא, "כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו והייתם כאלקים יודעי טוב ורע" - "כאלקים", כדברי חז"ל, שאמר להם הנחש, "הוא אכל מן העץ הזה אכל וברא את העולם", ובזה "והייתם כאלקים", "מדמה דקלקול".

וכמו שנתבאר בדברי רבותינו, וידוע עד מאד, הבורא הוא אחד, "הוי"ה אחד ושמו אחד", הנבראים, ב"בכח" שבהם, הם "אחד", ב"בפועל" שבהם, הם עשרה, כפי שהורחב לעיל, דברי המשנה באבות - "מאמר אחד יכול להיבראות", "יכול", כלומר, ב"בכח", הנבראים הם מעין הבורא, הם "אחד"

שזה התורה שהוא הממוצע בין הבורא לנבראים, והיא הנקראת "חכמה" - "כח" - מה, "שב"בכח", מתגלה ה"אחד", "תורה אחת תהיה לכם".

וב"בפועל" הגילוי הוא "עשרת הדיברות", ומצד כך, הנברא, קומתו היא "עשרה".

הידמות לבורא מצד התיקון, גילוי ה"אחד" ב"עשרה" ובקלקול, דימוי ה"אחד" ל"עשרה"

כאשר הנברא מדמה את עצמו לבורא, אם הוא מדמה את עצמו מצד התיקון, הרי שהוא נכלל בשורשו באורייתא, בחכמה, ב"בהלו נרו עליראשי", "הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום", הוא מדמה את עצמו לבורא מכח ה"בכח", שזה "אחד", שם זה "אני והוא", זה "הוי דומה לו", ובענף זה "מה הוא... אף אתה..." "מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון, אף אתה חנון", אבל יש לו את שורש ההידמות, "אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", "גוי אחד בארץ", כלומר, הם ה"מעין" כביכול, של ה"אתה אחד ושמך אחד", זה אנחנו אומרים במטבע התפילה בשבת קודש, בזמן מנחה של שבת קודש, שזהו הזמן שמתגלה ההתגלות של ה"נחלה בלי מיצרים" של יעקב אבינו של "ונשגב הוי"ה לבדו", ומצד כך "ויותר יעקב לבדו", כמו שאומרים חז"ל כידוע, שהם מקבילים אהדדי.

וזה שורש ה"מדמה דתיקון", שהאדם דומה לבוראו, ולכן, זהו העומק של האיסור אכילה מעץ הדעת טוב ורע, כי זה עץ שהוא בבחינת שנים, שהשנים הללו, זהו התערובת של הטוב ורע, אבל זהו עץ שכל יסודו הוא שניות, "ולקח מעץ החיים וחי לעולם", אם האדם היה אוכל מעץ החיים, הוא היה דבוק ב"חי החיים", הוא היה מגלה את ה"הוי דומה לו", "מה הוא אחד", אף הנברא 'אחד', והרי השורש של הגילוי של ה'אחד', הרי הושרש בתחילת הבריאה,

ביום ראשון, "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", כמו שדורשים חז"ל, שלא נאמר "יום ראשון", אלא "יום אחד", שהיה רק "יחידו של עולם", זה העומק של ההתגלות של האור הראשון שמתגלה בתחילת הבריאה, שה"אחד" נחקק ב"בכח" של כל מציאות הבריאה.

ועבודת האדם בכלל, ועבודתם של ישראל בפרט, להעמיד את עצמם במקביל "הוי דומה לו", מה הוא "אחד", אף הנבראים מגלים את שורש ה"אחד" שבהם, שזה הצד הפנימי, אבל כאשר זה מתגלה מצד הקלקול בחטא עץ הדעת, שיש בו מציאות של שניות, והשניות יוצרת את הריבוי, והריבוי שנמצא בבריאה הוא בבחינת עשרה, מצד כך, ה"הוי דומה", גורם, שמדמים את ה"אחד" ל"עשרה", במקום לדמות את ה"עשרה" ל"אחד", דבר והיפוכו, בדיוק הפוך, שבמקום לדמות את ה"עשרה" ל"אחד", מצד התיקון, מכח השורש של ה"אחד" שבישראל, ובאדם הראשון בפנימיותו, מדמים את ה"אחד" ל"עשרה".

מציאות ה-י"א

וע"י כן, כדברי חז"ל כידוע, נעשה מהעשר, מציאות של י"א, זה השורש של הקלקול של הי"א, כלומר, מהצד דתיקון, ה"עשרה" חוזרים ל"אחד", ומהצד דקלקול, ה"אחד" נעשה "מעין" ה"עשרה", שזה "מדמה דקלקול", זה המקום של הקלקול.

כשאדם הראשון אוכל מעץ הדעת טוב ורע, בפיתויו של נחש "והייתם כאלקים יודעי טוב ורע", זה תפיסה של "מה הוא אכל מן העץ הזה וברא את העולם", כלומר, שזה עץ של תערובת, זה עץ של "ריבוי", זה יוצר כאן תפיסה שהבורא הוא לא "אחד", אלא מציאות של ריבוי, כאן נעשה מציאות של י"א.

וזה עומק מה שהקדוש ברוך הוא שואל את אדם הראשון "איכה", שמונח

דברי חז"ל שהשורש של ה"איכה" אשא לבדי, שורשו ב"איכה" שאמר הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון, כי ה"איכה" מעמיד, שאין גילוי של ה"אחד", והנבראים שהם "עשרה" בטלים ל"אחד", שמתגלים ה"בכח" שהם "אחד" אלא להיפך, ה"אחד" ח"ו יורד, מכח כך, ה"בפועל" שמתגלה אצל משה הוא "איכה" אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם."

וכשהנפילה הזו מתגלה בחורבן הבית, "ירמיה כתב ספר איכה", "איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה", מה ש"איכה ישבה בדד", היינו, שמה שהיה צריך להיות בציור העליון דייקא, "ישבה בדד" מהצד העליון, "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", מתגלה כאן ה"איכה ישבה בדד".

מדבר מהלך של "עם לבדד ישכון", א"י - מהלך של "ונהרו גויים רבים"

בכללות, היה בסדר הדברים שני מהלכים, יש מהלך של מדבר, ויש מהלך של ארץ ישראל, במהלך של מדבר, דייקא נאמר "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", נבואתו של בלעם, ודייקא, הכל נעשה שמה באופן של ה"לבדד", ולכן, שורש יציאת ה"ערב רב עלה עמם" שביציאת מצרים, הוא הפקעה לכל מהלך המדבר, שכל מהותו של המדבר הוא "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", עד כמה שה"ערב רב עלה עמם", שהוא התערבות מאומות העולם, כל המציאות של ה"לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב" לא קיימת, הוא לא "לבדד ישכון", יש לו מציאות של תערובת.

לעומת כך, בארץ ישראל, המהלך הוא הפוך, שמה מתגלה "העיר רבתי עם", וכמו שנאמר בנבואה על ארץ ישראל, כמה וכמה פעמים, בכמה לשונות על העתיד, "ונהרו גויים רבים" שיעלו

"איכה" אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם", מאיפה התחיל ה"איכה" אשא לבדי" מכח ה"נבול תבול גם אתה גם העם אשר עמך", שאתה נושא את משא העם הזה לבדך.

והרי, שמצד הפנימיות, משה רבינו באמת בוודאי צודק שהוא יכול לשאת לבד את הכל, "שכינה מדברת מתוך גרונו", ה"אחד" כביכול, מתגלה אצל משה רבינו, שזה "שכינה מדברת מתוך גרונו", ולכן, מצד כך באמת "אשא לבדי", ולא איכה" אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם", עד כמה שיש באמת צד שה"עשרה" בטל ל"אחד", דייקא "אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם".

והשורש הזה כמובן, לא התגלה אצל משה בשלימות, וכשהקדוש ברוך הוא מבקש ממשה רבינו, לגאול את בני ישראל ממצרים, אומר הקדוש ברוך הוא למשה - "אם אין אתה גואלם, אין אחר גואלם", כלומר, משה רבינו הוא מעין ה"אחד" הוא זה שצריך לגאול את בני ישראל ממצרים, אבל, כשמשה מסרב ללכת בשליחותו של מקום, אומר הקדוש ברוך הוא למשה רבינו "אהרן אחיך יהיה לך לפה", כלומר, הגאולה היא לא בתפיסת ה"אחד", היא בתפיסת ה"שנים", יש את משה שהוא "גואלם", אבל ה"פה", הוא אהרן, "וראך ושמח בלבבו", "ויבוא משה ואהרן אל פרעה", וכדברי חז"ל שנאמר "משה ואהרן" ו"אהרן משה", שהוקשו זה לזה משום ששקולים הם זה כזה, אבל הם בתפיסה של שנים, וא"כ, הגאולה נשתנתה מתפיסה של "אחד", לתפיסה של שנים, זה כבר עומק השורש של הדבר, שאין גילוי שלם.

עד מתן תורה שהיה מדרגת "אחת דיבר אלקים שתיים זו שמעתי", שנעלם מציאות ה"אחד" הפנימי.

וא"כ, כפי שהזכר, דייקא נאמר "איכה" אשא לבדי טרחכם ומשאכם", והזכר

ב"איכה" "י"א - כה", כלומר, כח המדמה גרם לידי כך, שבמקום שיהיה כאן "עשרה" דומה ל"אחד", שנעשה מציאות של י"א, זה שורש הקלקול, וע"ז חל עומק השאלה שנשאל אדם הראשון, ע"י הבורא יתברך שמו "איכה".

וא"כ "איכה", יוצר מציאות של בורא, שכביכול, נתפס בכלי הנבראים כ"אחד" הדומה ח"ו למציאות הנבראים.

"איכה" אשא לבדי" - הכח של "אשא לבדי" מצד הפנימיות, ובלא תפיסת "אחד" - "איכה" אשא לבדי"

ובתפיסה הזו - השאלה הזו של "איכה", ברור שהיא מולידה את עומק שאלת משה רבינו "איכה" אשא לבדי" [לבדי" דייקא] טרחכם ומשאכם וריבכם", והיינו שמצד הפנימיות באמת ודאי יכול לשאת לבדו את הכל, ורק כשהפנימיות הזו לא מתגלה אז באה שאלת "איכה" אשא לבדי", ואיך באמת משה יכול לשאת לבדו - הרי משה, שנאמר בו "ומשה נגש אל האלקים", הוא כביכול הממוצע בין ישראל לקודשא בריך הוא, וא"כ, יש בו את הגילוי של ה"אחד".

כל עצתו של יתרו שאומר למשה רבינו "נבול תבול גם אתה גם העם אשר עמך", ומכח כך הוא אומר לו "ואתה תחזה וכו' שרי אלפים שרי מאות שרי חמישים ושרי עשרות", התפיסה היא שאין ליתרו גילוי של ה"אחד", הוא הרי נקרא "יתרו" מלשון "יתר פרשה אחת בתורה" כדברי חז"ל, כלומר, מה שהוא מיתר דבר, היינו שלא מתגלה ה"אחד", יש "יתר". [ומצד הקלקול זה "כל יתר כנטול דמי"] אבל, עצם זה שהוא מיתר דבר, כלומר, שהוא כבר לא בגדר של ה"אחד", ה"אחד" והיתור זה דבר והיפוכו, ברור ופשוט - ולפיכך א"כ, זה עומק עצתו של יתרו "ואתה תחזה", אבל משם בא מה שמשה רבינו אומר

שבטי י-ה, אבל מהלך נוסף במהלכי השבטים, שה"אחד" נבדל, ומתגלה מציאות של י"א שבטים, והזכרנו כמה פנים בזה, ראובן לעצמו, יוסף לעצמו, יהודה לעצמו, לוי לעצמו, שמצד כך, נעמדת מציאות של י"א שבטים.

וביאור מהלכי הדברים למה שנתבאר, השבטים באים לברר את מציאות הריבוי. האבות, הם השורש של אב, הם השורש של מציאות ההתחלה, האבות מעמידים קביעות של התחלה, שזהו יסוד האבות שהם ג' כידוע, זה מדיני חזקה של ג' אבות, "אין קורין אבות אלא לשלושה", זה ה"חזקה" שבאבות, וא"כ תחלת מציאות האב, זה מה שהתחדש במציאות האבות.

ואצל יעקב אבינו, שממנו נולדים מציאות השבטים, התחדש מציאות של ריבוי, והריבוי שנתחדש - כאשר יעקב אבינו ביציאתו כשהוא יוצא מלבן וחוזר לארץ ישראל - הוא מעביר את בניו, ויעבירם את הנחל וגו' ויותר יעקב לבדו" (פ"ב, פסוק כ"ד), ואז "ויאבק איש עמו", אבל הרי, סדר הדבר היה שי"א שבטים נולדו בחוץ לארץ, ובנימין הרי נולד "בדרך אפרתה היא בית לחם", ושם מתה רחל - זה עוד מהלך עמוק, שי"א שבטים נולדו אצל לבן, והכניסה לארץ ישראל היא במהלכי י"א, והי"ב, מגיע כמציאות לעצמו, ומצד כך בנימין נבדל, שאצלו נאמר "בין כתפיו שכן", שהשכינה שורה בעיקר בחלקו יש גם מעט בחלקו של יהודה, כמו שאומרת הגמ', אבל בחלקו של בנימין, שם עיקר מציאות בית המקדש.

מהלכי תיקון ה-י"א, שמתגלה אצל יעקב אבינו

כשנאמר "ויותר יעקב לבדו", לאחר שהוא מעביר את כל הי"א שבטים את הנחל, ואז "ויותר יעקב לבדו", הוא נשאר במציאות של "לבד".

ועומק הדברים לפי מה שנתבאר, זה

שזו מדריגתן של ישראל, מתגלה ההיפך של הדבר, מתגלה צד הקלקול שבדבר, "העיר רבתי עם היתה כאלמנה", היא מתגלה כמציאות של "אחד", אבל עוד פעם, לא מצד ההעלאה על ה"עשרה" למציאות ה"אחד", אלא דייקא, מצד מקום הקלקול שבדבר, "איכה ישבה בדד", מציאות של "אחד" מצד מהלכי הקלקול.

זה ה"איכה" של אדם הראשון. זה ה"איכה" אשא לבדי" של משה רבינו. וה"איכה ישבה בדד" שאמר ירמיה בקינתו.

וזהו א"כ, מהלכי ה"איכה", מהלכי האי-כה, ה"איה" וה"איך" שכמו שהוזכר לעיל, זה הצירוף של ה"איכה" "איה" ו"איך", מקום ההסתר, מקום ההעלם, מקום הכיסוי, שה"אחד" מתכסה, שה"אחד" נתעלם, ונעשה מציאות של ריבוי, וה"אחד" הופך להיות חלק ממציאות הריבוי, של קומת כנסת ישראל.

מהלכי הי"א שמתגלה בשבטים

להבין יתר על כן, יש שנים עשר שבטים "שבטי י-ה", ובמעמקי השבטים, על אף שיש י"ב שבטים בכללות, אבל לעולם שבט אחד הוא למעלה מן השבטים, ויש בזה כמובן כמה מהלכים מיהו השבט אחד שהוא למעלה מהשבטים, יש מהלך שזה יוסף, "ולקדקד נזיר אחיו", יש מהלך שזה ראובן, "ראובן בכורי אתה", יש מהלך שזה יהודה שהוא מלך, "שום תשים עליך מלך", שהוא נמצא מעל גביהם, ועוד הבחנות.

נמצא, שעיקרם של שבטים הוא בעצם י"א שבטים, ואליבא דאמת הרי, לא מונים את לוי בחלק מהמקומות, וזה עוד פעם מכח שהשבטים הם במהלכי הי"א, זה תפיסת השבטים כהגדרה שורשית, כמובן, יש את המהלך הפשוט של השבטים שהוא י"ב, זה הפשיטות שבשבטים, זה המהלך הפשוט, י"ב

לארץ ישראל, ומקום המקדש נקרא "תל תלפיות", "תל שכל פיות פונות לשם", מתגלה דייקא "ונהרו גויים רבים", שהכל עולים לארץ ישראל, וא"כ, מתגלה ההיפך של ה"הן עם לבדד ישכון", מתגלה המציאות שיש שם צירוף, שכולם נוהרים לשם, "ארץ ישראל ירושה לנו מאבותינו", אבל, ל-ארץ ישראל, מגיעים האומות, "העיר רבתי עם".

ולפי"ז, ההבנה הבהירה - במדבר, עיקר הגילוי, שורש הגילוי צריך להיות במדריגה של "אחד" כפשוטו, זה ה"הן עם לבדד ישכון", אבל בארץ ישראל, מתגלה המהלך של הריבוי, אבל מתגלה התיקון שברבינו, כפי שצריך שיהא בארץ ישראל, שהריבוי בטל למציאות ה"אחד", זו מדרגת ארץ ישראל, בית המקדש בשורשו העליון.

"בדד" ו"רבתי עם", מצד מהלכי הקלקול

אבל כשמתגלה מצד מהלכי הקלקול ה"איכה ישבה בדד", במקום שיתגלה ה"בדד" דתיקון, מעין מה שהיה במדבר, "הן עם לבדד ישכון", ה"בדד" הופך להיות "בדד" דקלקול, "איכה ישבה בדד", כלומר, שורש ה"בדד", הוא ב"אחד" העליון, בבורא יתברך שמו, ומאותו מקום שנאמר "איכה", מאותו מקום שה"אחד" חס ושלום, נופל לריבוי, שה"אחד" דתיקון נעלם, ובמקום זה מתגלה "אחד" דקלקול, "איכה ישבה בדד", זה המציאות של האבילות. "דרך הבוכין שבוכין בלילה" שיושבים לבדם".

"העיר רבתי עם היתה כאלמנה", "העיר רבתי עם" זה אותה עיר שבה מתגלה המציאות של ה"רבתי", שמתגלה בה המציאות של הריבוי, במקום שהריבוי שמתגלה שם, יתגלה באופן של ריבוי דתיקון "ונהרו גויים רבים", באופן שיאיר ההארה של ה"גוי אחד בארץ", שמעלה את כל הריבוי למציאות ה"אחד" השלם,

פנימיות הגלות – פיזור

וזה ברור לכל בר דעת, כל גלות היא פיזור, כיסוד המהר"ל כידוע, ש"ארבע כנפות הארץ" זה האופן של הפיזור שהדבר מתפזר, במקום, זה פיזור לארבע כנפות הארץ, ובנפש, מהלכי הגלות שישראל גולים מעל אדמתם, שורש הגלות לפי מה שנתבאר, הוא בעצם כך שהכח של ה"אחד" לא מאיר במעמקי השבטים, עד כמה שכח ה"אחד", היה מאיר במעמקי השבטים, א"כ, אין פיזור אצל השבטים, זה לא שייך שהם יתפזרו זה מזה, וכל אחד ילך להיכן שהוא ילך, אלא כולם מאוחדים יחד אהדדי.

אין מושג, בעומק, שכל כנסת ישראל גולים יחד, אם כולם נמצאים ביחד, א"כ, אור הנפש מאיר למעלה מאור הגלות, כל גלות, יסודה היא פיזור, ועד כמה שכל ישראל יגלו יחד, אין מציאות של פיזור, וגלות מצרים שהיו שם כל ישראל, לא היתה אחרי שיש כבר "כנסת ישראל", אלא לפני שיש "כנסת ישראל", אין גלות של כל ה"כנסת ישראל" גם יחד, לעולם, בכל גלות, מונח בה גם אופן מסויים של פירוד בתוך ה"כנסת ישראל" [אי אפשר להכנס עכשיו, להרחיב בדבר] שזה מעמקי מציאות שורש פנימיות הגלות.

ומכל מקום, זה עומק שאלת "איכה" ששאל הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, שהי' והא', אינם נצטרפים באופן הנכון, שה"עשרה" בטל ל"אחד".

ועל התפיסה הזו, אומר משה רבינו "איכה אשא לבדי".

על התפיסה הזו קונן ירמיה "איכה ישבה בדד".

■ המשך בע"ה בשבוע הבא מהסדרה השבועית של בלבביפדיה עבודת ה' פנימית

תולדתו של יעקב הוא יוסף, שמכחו מאיר ה"אחד" בשבטים, "וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום", וזה לא רק גורם ש"לא יכלו דברו לשלום" ביחס ליוסף, אלא זה גורם שהתפיסה של ה"אחד" וה"עשרה", לא מתגלה בהם באופן הנכון, ועל ידי כן זה הופך להיות י"א, ומציאות של "אחד" לעצמו, כאן מונח עומק נקודת הפרדת השבטים.

ובדקות, התפיסה של השבטים מקבלת פנים אחרות, וכמו שאומרים חז"ל "היו מבזים את בני השפחות", וא"כ, זה לא בתפיסה של י"ב, ולא בתפיסה של י"א, אלא זה חלוק לח' ולד', מצד התיקון כשמאיר הא', זה "אחד", א', ח', ד', הא' זהו ה"אחד" של יעקב, הח' זה ח' שבטים, בני האמהות, והד', זה ד' בני השפחות, והם מתאחדים, ומתגלה מהלכי התיקון, שורש ה'אחד' הגמור.

אבל כשמציאות הא' נופל, ה"ולא יכלו דברו לשלום" היינו, שנעשה ההסתלקות של האחדות של הא', וזה הופך להיות ח' וד', בני אמהות, ובני שפחות, זה יחס אחד של נפילה, שמתגלה נקודת הדבר באופן דקלוקול, במקום שיהיה חד, זה הופך להיות דח מלשון דוחה, שדבר נדחה ונפרד זה מזה.

אבל בשורש, ובפרטות יותר לערכין דידן, במהלכי הי' והי"א שהוזכר, נעשה המציאות, שה"עשרה" לא עומדים באופן שכל ה"עשרה" בטלים ל"אחד", אלא הם הופכים להיות מציאות של י"א כמציאות לעצמו, זה הופך להיות שורש נקודת הקלקול שמתגלה במהלכי השבטים.

זה האופן של גלות השבטים, שהשבטים יוצאים בגלות, "איכה ישבה בדד העיר רבתי עם", שנעשה מציאות של גלות מארץ ישראל, שהשבטים גולים מארץ ישראל.

ברור - יעקב אבינו, כמו שהוזכר מדברי חז"ל, ה"ויתר יעקב לבדו", זה מעין מה שעתיד להיות "ונשגב הוי"ה לבדו ביום ההוא", זה ה"דמות תם חקוקה בכסא", וכדברי חז"ל על מציאותו של יעקב אבינו, שכביכול, כשנאמר "בצלם אלקים עשה את האדם", "נעשה אדם בצלמינו כדמותינו", ה"צורת אדם", שבה מתגלה הדבר בבהירות, זה יעקב אבינו, זהו "דמות תם חקוקה בכסא", וא"כ, יעקב אבינו, הוא ה"מעין" של ההבחנה של "אחד" של מעלה, זה ההבחנה של יעקב אבינו.

וממנו נעשה הגילוי של י"א, הי"א שבטים, כשיעקב מעביר את כל הי"א שבטים ל-ארץ ישראל, והוא נשאר לבדו, ברור הדבר - הוא מנסה לברר את הגילוי שהי"א זה לא י"א כפשוטו, אלא שכאשר נעשה ה"ויתר יעקב לבדו", הוא מאיר את ה"לבדו" הזה בתוך הי"א, וכשהוא יאיר את ה"לבדו" בתוך הי"א, הוא יאיר את זה בהבחנה שזה "אחד" ו"עשרה", וה"עשרה" בטלים למציאות ה"אחד".

מצד הקלקול יש את ה"עשרת השבטים" שנתעלמו, שזה הופך להיות "עשרה" שנפלו.

אבל מצד מהלכי התיקון שמתגלה אצל יעקב אבינו, ב"ויתר לבדו", הוא מאיר את ה"לבדו" אצל מציאות השבטים, שהי"א שבמציאות השבטים, יתגלה במהלכי התיקון, ולא במהלכי הקלקול.

הפירוד שמתגלה בשבטים

וכמובן, ההארה הזו, אינה שלימה - "ויאבק איש עמו וגו' ויגע בכף ירכו", הוא נוגע במקום של ה"יוצאי ירכו" כמו שאומרים רבותינו, ומצד כך, נעשה הפירוד, וכהגדרה הכוללת, זהו ביוסף והאחים, שעוד פעם הם מתחלקים ליי"א, וה"אחד" שהיה צריך להאיר בהם, "אלה תולדות יעקב יוסף", שעיקר

מילון ערכים בקבלה • גי'

זיינין ותגין על כל אחד מהם, עכ"ל. ועיין פע"ח (שער חג השבועות, פ"א).

ובמהות התיקון יש כמה בחינות, אמרו חז"ל (ב"ר, פד, ה) כתיב למעלה מן הענין ואלה המלכים וגו', וכתוב הכא וישב יעקב. א"ר חוניה, משל לאחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים ונתיירא מהם וישב לו ביניהם, כך כיון שראה אבינו יעקב עשו ואלופיו נתיירא מהם וישב לו ביניהם. א"ר לוי, משל לנפח שהיה פתוח באמצע פלטיא ופתח בנו זהבי פתוח כנגדו, וראה חבילות חבילות של קוצים ונכנסו למדינה, אמר אנה יכנסו כל החבילות הללו, והיה שם פקח אחד א"ל מאלו אתה מתיירא ג' אחד יוצא משלך וג' אחד משל בנך ואתה שורפן, כך כיון שראה אבינו יעקב עשו ואלופיו נתיירא, א"ל הה"ד (עובדיה, א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה. והבן שזה ב' גי' ציץ כנגד ב' גי' ציץ, בחינת מלחמה, ודו"ק. ובתנחומא שם הזכיר ג' אחד (עיין של"ה, תורה אור, וישב, יד).

ובחינה דתיקון גבוהה יותר, כתב בשער היחודים (פרק טז) וז"ל, אמר לי שאכוון קודם ניקודו מפסוק (בראשית, טו) אנכי מגן לך. ותכוין כי ת"ע עולה ע"ב ק"ל ע"ב קד"ם וב"ן, עולה כמנין ת"ע. ובאותיות ג"ץ תכוין שעולה כמנין ג' פעמים א"ל שסודם בגימט' מגן, עכ"ל. וזה שורש ג' תגין, ג"פ שם א"ל, ודו"ק היטב. ושורשם ג' אורות אח"פ, כמ"ש בעץ חיים. ונכללין בשנים. עיין אפיקי ים (שבת, פח, ע"א).

יש שם נוסף שיש בו אותיות ג"ץ, והוא שם אנג"ץ, והובא בברית מנוחה כמה פעמים. ומקורו נתבאר בשושן סודות (אות קפה) וז"ל, שם אנג"ץ היוצא מן ארבע ר"ת, אדנ"י, נב"א, גיחלזודלוי"ה, צבאו"ת, עכ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון.

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת
bilvavi231@gmail.com

כתב בעץ חיים (ש"ח, פ"ו, מ"ת) וז"ל, אבל הענין, כי האותיות שעטנ"ז ג"ץ, הם סוד הז' מלכים שמתו, ולפי שמהם נתהוו ויצאו הקליפות כנודע, לכן הם אותיות שטן ע"ז ג"ץ, פירוש שהם תגבורת וחוזק עוז הדינין העזים אשר ירדו ונעשו מהם השט"ן שהם הקליפות. וכבר נודע מ"ש בזוהר אדר"ז ובס"ד דרצ"ב ע"ב, כי אלו הז' מלכים הם נצוצין דאזדריקו כהאי אומנא דאכתיש בפרזלא ואפיק זיקין לכל סטר. וזהו ג"ץ, כמ"ש ג' היוצא מתחת הפטיש, עכ"ל. ועיין בית עולמים (דף קלה, ד"ה ושם).

וקרוב לכך כתב שם (ש"ט, פ"ב, מ"ת) אבגית"ץ מלשון הגמרא ההיא אבגא דבי רב, פירוש השטן שהיה נמצא בבה"מ ההוא. ונמצא כי אבגית"ץ הוא ממש ע"ד מ"ש לעיל באותיות שעטנ"ז ג"ץ שצירופו שט"ן ע"ז ג"ץ, עכ"ל. ולפ"ז ביאור שם אבגית"ץ, אבגי - שט"ן. ג' ניצוצות וזיקין, גי' ציץ שהם שורשי הדין. ת"ץ - שבירה, עיי"ש. וכל זה הוא בחינת השבירה.

וכתב בקהלת יעקב (ערך ג' וז"ל, ג' הוא סוד שתי שפחות דסמאל, גרירה וצריעה, שהוא כנגד בלהה זלפה דקדושה. עיין בערך מראות נגעים. וזה סוד (שבת, כב, ע"ב. ב"ק, פב, ע"ב) ג' היוצא מתחת הפטיש, עכ"ל. וכמ"ש בטעמי המצות (תזריע) וז"ל, מראות נגעים הם נשי סמאל (שרו של עשו, אדום, משורש מלכי אדום שנשברו), נעמה ולילית, וב' שפחותיו גרירה וצריעה הנדבקות בחוה, והיא הטלת זוהמא, והם כנגד רחל ולאה (שהם אור ממש) ולאה זלפה (ניצוצות של קדושה), עכ"ל. וכנגדם גרירה וצריעה בחינת ניצוצות זיקין וגי' ציץ של הטומאה, והבן.

וסוד התגין באותיות, גי' ציץ דתיקון, לעומת גי' ציץ דקלקול, וכמ"ש בעץ חיים (ש"ח, פ"ו, מ"ת) וז"ל, ואותיות ז"א (שבהם היה שבירה גמורה) הם שעטנ"ז ג"ץ וכו', וזהו הטעם של אלו אותיות של שעטנ"ז ג"ץ צריכין שלש

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון bilvavi231@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים · הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com